

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 49152-10-13 פורגס נ' בית הספר סם שפיגל לקולנוע וטלוויזיה

בפני כב' הרשמת הבכירה מאיה אב-גנים ויינשטיין

תובע דן פורגס

נגד

נתבעת עמותת בית הספר סם שפיגל לקולנוע וטלוויזיה בירושלים

פסק דין

1
2 המחלוקת שלפניי נוגעת לשאלת היקף הפיצוי הראוי שיש לפסוק לטובת התובע, לנוכח הפרת זכויות
3 יוצרים.

4
5 **תמצית טענות הצדדים:**

6 1. התובע, צלם במקצועו, הינו בעל זכויות היוצרים בתמונת המשורר המנוח יהודה עמיחי
7 (להלן: "התמונה"). לטענתו, הנתבעת פרסמה את התמונה באתר האינטרנט של בית הספר,
8 תוך הפרת זכויותיו.

9 2. כנטען בכתב התביעה, למרות שכבית ספר לקולנוע, מודע בית הספר לחשיבות זכויות
10 יוצרים ואמנים, העדיף הוא שלא לבדוק ולברר את זהות בעל הזכות בתמונה, בטרם בוצע
11 הפרסום. הנתבעת חיפשה תמונה ברשת האינטרנט, כדי שלא לשלם על הזכויות בתמונה,
12 וזה שורש הרע השולל טענות לתום לב.

13 התובע עתר לפיצוי בסך 20,000 ₪ ללא הוכחת נזק, בגין הפרת זכויות היוצרים בתמונה.

14
15 3. הנתבעת, עמותה המפעילה את בית הספר לקולנוע וטלוויזיה בירושלים, אישרה שהתמונה
16 פורסמה באתר האינטרנט של בית הספר, אך טענה שהפרסום בוצע בתום לב; שלא למטרה
17 מסחרית וללא כוונת רווח; מתוך רצון לכבד ולהוקיר את המשורר המנוח, כמחווה
18 תרבותית ואמנותית. עסקינן, כנטען, בשימוש זניח ולא מסחרי, בעמוד צדדי, בתמונה נפוצה
19 המופיעה בעשרות אתרים שונים באינטרנט, במופע גנרי וללא סממנים מזהים. לטענת
20 הנתבעת, נסיבות המקרה שבבסיס התביעה, חריגות ביותר ובפועל, לתובע לא נגרם כל נזק
21 מהפרסום.

22 הנתבעת הוסיפה וטענה להיותה עמותה ציבורית ללא כוונת רווח, בתמיכת משרד התרבות,
23 הקרן לירושלים, עיריית ירושלים ותורמים נוספים, כאשר שכר הלימוד הנגבה מהווה אך כ-
24 22% מתקציב בית הספר.

25

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 49152-10-13 פורגס נ' בית הספר סם שפיגל לקולנוע וטלוויזיה

1 4. ביום 29/05/13 העלה בית הספר אתר אינטרנט חדש, בעברית בלבד. באתר יוחד עמוד
2 לעמיתי הכבוד של בית הספר, ביניהם המשורר יהודה עמיחי ז"ל. לגישת הנתבעת, המדובר
3 בתמונה קטנה (כ- 4*3 ס"מ), שפורסמה אך בשולי העמוד האמור, לצד 19 תמונות נוספות
4 של עמיתי כבוד. במשך שלושת החודשים בהם הוצגה התמונה, 41 גולשים בלבד נכנסו
5 לעמוד של עמיתי הכבוד, כאשר סביר להניח שמספר הגולשים אשר התמקדו בתמונה נשוא
6 התביעה, נמוך משמעותית. בהעלאת התמונה לא היו לנתבעת כוונות מסחריות והעלאתה
7 לא נועדה להשאת רווחים, אלא אך לכבד את זכרו של המשורר המנוח.

8 עם פניית התובע, הוסרה התמונה מאתר הנתבעת, אשר אף הייתה נכונה לפצותו בסך 2,500
9 ש"ח על מנת לייתר את הצורך בניהול הליכים משפטיים. כנטען, לו היה בית הספר רוכש את
10 זכות השימוש בתמונה, היה הוא משלם כ-250 ש"ח בלבד.

11
12 מאחר שעסקינן בשגגה בתום לב, בשים לב למטרות השימוש ולאופיו, לאופי היצירה וליתר
13 התנאים הקבועים בסעיף 19 לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 (להלן: "**חוק זכויות**
14 **יוצרים**", "**החוק**"), אין התובע זכאי, לגישת הנתבעת, לכל פיצוי.

דיון:

15
16
17 5. אין למעשה מחלוקת עובדתית של ממש בין הצדדים. המחלוקת שנותרה להכרעה הינה
18 בשאלת היקף הפיצוי בלבד.

19

20 המסגרת הנורמטיבית- פיצוי ללא הוכחת נזק:

21 6. בעבר, בהתאם לחוק זכות יוצרים (1911) וסעיף 3א לפקודת זכות יוצרים (1924), בית
22 המשפט היה רשאי לפסוק לתובע, ללא הוכחת נזק, "**פיצויים בשיעור שלא יפחת מ-**
23 **10,000 ש"ח ולא יעלה על 20,000 ש"ח...**". עם חקיקת חוק זכות יוצרים הועלתה תקרת
24 הפיצוי שניתן לפסוק ללא הוכחת נזק, אך במקביל, בוטל הרף התחתון ובית המשפט רשאי,
25 במקרים הראויים, לא לפסוק כל פיצוי לתובע.

26 בהתאם להוראת סעיף 56(א) לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007:

27 "**הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, רשאי בית המשפט, על פי בקשת**
28 **התובע, לפסוק לתובע, בשל כל הפרה, פיצויים בלא הוכחת נזק בסכום**
29 **שלא יעלה על 100,000 שקלים חדשים**".

30

31 7. סעיף 56(ב) לחוק זכות יוצרים, מונה את השיקולים שבית המשפט רשאי לשקול בקביעת
32 שיעור הפיצויים:

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 13-10-49152 פורגס נ' בית הספר סם שפיגל לקולנוע וטלוויזיה

- 1 (1) היקף ההפרה;
 2 (2) משך הזמן שבו בוצעה ההפרה;
 3 (3) חומרת ההפרה;
 4 (4) הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט;
 5 (5) הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט;
 6 (6) מאפייני פעילותו של הנתבע;
 7 (7) טיב היחסים שבין הנתבע לתובע;
 8 (8) תום לבו של הנתבע".
 9
 10 שיעור הפיצוי:

11 8. בהתאם לפסק דינו של כב' בית משפט העליון בע"א 3616/92 דקל שירותי מחשב להנדסה
 12 (1987) נ' חשב היחידה הבין-קיבוצית לשרותי ניהול אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, על
 13 התובע "לפרוס לפני בית המשפט, בדיון או בחומר המובא לפניו, נקודות ייחוס כלשהן,
 14 אשר יהא בהן כדי להדריך את בית המשפט בבחירת סכום הפיצוי הסטטוטורי..." (עמ' 265).
 15 בסיכומיו, לא התייחס התובע מפורשות לאומדנים המפורטים בסעיף 56(ב) לחוק,
 16 אלא בעיקר ביקש להקיש משני פסקי דין אליהם הפנה ולשני הסדרי פשרה עליהם חתם
 17 מחוץ לכתלי בית המשפט.

18 9. עיון בפסקי הדין אליהם הפנה התובע מעלה, כי יש לאבחנם מהמקרה בו עסקינן. בת"א (י-
 19 ס) 1191/09 דן פורגס נ' ד"ר דוד סיון נפסקו לטובת התובע פיצויים בסך 10,000 ש"ח, אך
 20 מעבר לעובדה שהמדובר היה בפיצוי הסטטוטורי המזערי שהיה מחויב עפ"י הפקודה, הרי
 21 ששם נקבע שהנתבע "עצם את עיניו מזכויות התובע, נמנע מלבדוק אם אלה קיימות ובחר
 22 להתעלם מאזהרה שהופיעה לצד התמונה".

23 פסק הדין השני אליו הפנה התובע (ת.א. 52319-05-12), עסק אף הוא בפיצוי סטטוטורי .
 24 שם דובר בשימוש מסחרי חוזר, על פני תקופה ממושכת יותר, בשונה מהמקרה בו עסקינן.
 25 באותו מקרה פוצה התובע בסך 10,000 ₪ בגין כל הפרה. מכאן ובהתייחס לאומדנים שנדונו
 26 בפסק דינו של כב' השופט רון בת.א. 52319-05-12, הרי שהפיצוי שיש לפסוק בהליך שלפני
 27 נמוך משמעותית. כב' השופט רון הוסיף וקבע, כי בקביעת שיעור הפיצוי, מחויב בית
 28 המשפט לעקרון המידתיות התואם הן את חומרת המעשים והן את נסיבות המקרה. קרי-
 29 "יש להתאים את "העונש" לחומרת המעשה [ע"ע (ארצי) 178/06 פלונית נ' אלמונידי"
 30 (ת"א 52319-05-12 רומן קרימן נ' תיק פרוייקטים ז.ט. בע"מ. פורסם בנבו, ניתן ביום
 31 06/03/14).

32

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 13-10-49152 פורגס נ' בית הספר סם שפיגל לקולנוע וטלוויזיה

10. בתביעה נוספת שנדונה בבית משפט זה בעניינו של התובע נקבע, כי "בנסיבות אלה, אילו המחוקק היה משאיר בידי את ההחלטה על סכום הפיצוי, בניגוד להחלטה האם להטיל פיצוי, הייתי נוטה להטיל על הנתבעת פיצוי נמוך מ-10,000 ₪ וזאת בשל המקום הנרחב לטעות בענין זכות היוצרים כמפורט לעיל" (הדגשה הוספה)(תא י-ם) 13536/06 דן פורגס נ' חדשות הקריות עתונות ותקשורת בע"מ. פורסם באתר נבו. ניתן ביום 16/01/07).

11. "בבחירת סכום הפיצויים ללא הוכחת נזק שומה על בית המשפט לשים לנגד עיניו את שתי מגמות היסוד שבדיני זכויות יוצרים: האחת - פיצוי של בעל הזכות; השנייה הרתעתם של המפר ושל מפריס פוטנציאליים אחרים. מחד גיסא, מחייבת המגמה הראשונה שלא להיתלש לחלוטין מאומדן נזקו המשוער הממשי של התובע ולא להביא להתעשרותו שלא כדין. במקרים בהם שימוש התובע בזכותו נעשה כרגיל בדרך של מתן רישיונות לאחרים, מצדיק השיקול הפיצויי ניסיון להתחקות אחר גובהם של התמלוגים הסבירים אותם היה מקבל התובע לולא הופרה זכותו, היינו, לו הנתבע היה משלם תמלוגים כסדרם.. מאידך גיסא, מצדיקה המגמה השנייה להתחשב, לצורך קביעת סכום הפיצוי, במצבו הנפשי של המפר, היינו להחמיר פחות עם מפר תמים ולהחמיר יותר עם מפר במתכוון" (ע"א 592/88 שמעון שגיא נ' עיזבון המנוח אברהם ניניו ז"ל, פ"ד מו(2) 254, 270).

12. הנתבעת טענה שככל שלתובע נגרם נזק, הרי שהמדובר בזוטי דברים ו"מעשה של מה בכך", החוסים תחת הוראת סעיף 4 לפקודת הניקין. דעתי איננה כדעת הנתבעת. ראשית, התובע "נהנה מהנחת יסוד כי נגרם לו נזק כלשהו בשל הפרת זכויותיו" (ת"א (מרכז) 1549-08-07 מעריב- הוצאת מודיעין בע"מ ואח' נ' ביזנסנט בע"מ ואח'). פורסם בנבו, ניתן ביום 17/10/12). בל נשכח כי התובע הינו אדם אשר צילום הינו מקור פרנסתו. לו פגיעה בזכות היוצרים בתמונותיו הייתה בגדר "דבר של מה בכך", הרי שנמצאנו פוגעים בעקרון חשוב אשר הינו נר גם לרגלי הנתבעת- זכות היוצר ביצירתו וזכות היוצר להתפרנס מיצירותיו.

"לאור מהותו של הקניין הרוחני, וייחודיותו, הפגיעה בבעל הזכויות בו מכאיבה עד מאד ומצדיקה פיצוי, אף ללא הוכחת נזק" (בע"א 3853/11 רונית דגלי אומות בע"מ ואח' נ' רוני שטן ואח'). פורסם בנבו, ניתן ביום 13/05/13).

"משהוכחה הפרה, זכאי בעל הזכות לפיצוי ללא הוכחת נזק לנוכח ההנחה הכללית כי עצם ההפרה מגלמת נזק.... זהו ההיבט ה"עונשי" ההרתעתי של הפגיעה בזכויות" (הדגשה במקור)(פסק דינו של כב'

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 49152-10-13 פורגס נ' בית הספר סם שפיגל לקולנוע וטלוויזיה

1 השופט סולברג בע"א 3853/11 רוננת דגלי אומות בע"מ ואח' נ' רוני שטן

2 ואח' פורסם בנבו, ניתן ביום 13/05/13.

3

4 13. העובדה שמחיר רכישת זכות פרסום התמונה הינו נמוך יחסית, מהווה כאמור לעיל שיקול

5 בקביעת שיעור הפיצוי, אך אינה הופכת בהכרח את ההפרה לקלת ערך (ע"א (ת"א) 1195/08

6 עוזי קרן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ. פורסם בנבו, פורסם ביום 24/11/08.

7 14. לאחר ששקלתי בעניין, תוך שנתתי את דעתי להיקף ההפרה; למשך הזמן בו הופיעה

8 התמונה ולהיקף החשיפה אליה; לעובדה שהנתבעת הסירה את התמונה מיד לאחר קבלת

9 פניית התובע בעניין זה; לכך שלנתבעת לכאורה לא צמח רווח מפרסום התמונה; בשים לב

10 גם לאופי פעילות הנתבעת, שוכנעתי כי מאפייני ההפרה אינם מצויים ברף הגבוה. בהביאי

11 בחשבון את כל אלה, אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע סכום של 4,000 ₪ בגין הפרת

12 זכות היוצרים, בצירוף הוצאות התובע וכן שכ"ט עו"ד ע"ס 2,000 ש"ח. שיעור שכר הטרחה

13 נקבע בשים לב לכך שבתיק נוהלה ישיבה מקדמית אחת וההכרעה ניתנה על יסוד סיכומים

14 קצרים בכתב.

15 ניתן היום, י' אלול תשע"ד, 05 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.

16

17 מאיה אב-גנים ויינשטיין, רשמת בכירה

18